

ERF GOED EN VISIE

architectuur- en
adviesbureau voor
erfgoedprojecten

Hof van Lyere Zandhoven

Verkennend kleurhistorisch onderzoek 28.10.2020

Hofeinde 3 . 2240 Zandhoven

Opdrachtgever

Hof van Lier bv

Opgemaakt door

Erfgoed en Visie bvba
Lierselei 84 . 2390 Malle

Colofon

Architectenbureau : Erfgoed en Visie bvba

Boswachterwoning - Lierselei 84 . B-2390 Malle

Telefoon : +32 (0)3 309 09 93

E-mail : architecten@erfgoed-en-visie.be

Website : www.erfgoed-en-visie.be

Projectverantwoordelijke: Edith Vermeiren

Projectmedewerker: Birgit Grieten

Kaftillustratie :

Postkaart Château de Liere (begin 20ste eeuw) - delcampe.net

Foto sonderingen - Erfgoed & Visie bvba

INHOUD

1	INLEIDING	2
2	ONDERZOEK IN SITU - RESULTATEN	3
2.1	GELIJKVLOERSE VERDIEPING	3
3	AANDUIDING ONDERZOEKEN OP PLAN	8
3.1	GRONDPLAN GELIJKVLOERSE VERDIEPING	8

1 INLEIDING

Het Hof van Lyere in Zandhoven is een kasteel met een 16de-eeuwse kern en herbergt nog diverse bouwsporen van de verschillende bouwfases die het kasteel doorheen de tijd kende. Hoewel voornamelijk de 19de- en 20ste-eeuwse bouwfase het huidige uitzicht van het kasteel bepaald hebben, zijn de kleurstellingen en afwerkingslagen uit deze periode niet meer zichtbaar. De ruimtes zijn immers grotendeels wit afgewerkt.

Aangezien onderliggende kleurstellingen en afwerkingslagen verwacht konden worden in de 19de- en 20ste-eeuwse interieurs, werd er door Erfgoed & Visie een eerste verkennend kleurhistorisch onderzoek uitgevoerd op enkele wanden van de gelijkvloerse verdieping van het kasteel. Het verkennend kleurhistorisch onderzoek kaderde binnen de opmaak van het geïntegreerd beheersplan – en meer specifiek de historische nota – voor het Hof van Lyere.

Bij een kleurhistorisch onderzoek worden de opeenvolgende kleurlagen vrijgelegd om op die manier zicht te krijgen op de verschillende, historische afwerkingen van een bepaald gebouw. Het onderzoek gebeurt aan de hand van sonderingen. Dit zijn mechanische peilingen op de afwerkingslagen met behulp van een scalpel. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen een stratigrafie enerzijds en een punctie anderzijds. Daar waar een stratigrafie een trapsgewijze vrijlegging is van opeenvolgende kleurlagen, wordt er bij een punctie slechts één bepaalde laag vrijgelegd ter controle en vergelijking. De opbouw, volgorde en aard van de verschillende lagen zijn daarbij geëvalueerd.

De informatie van het kleurhistorisch onderzoek is samengebracht in technische fiches. Hierbij staat '0' steeds voor de drager en staan de overige getallen voor de opeenvolgende kleurlagen. De locaties van de verschillende sonderingen zijn steeds aangeduid op plan.

2 ONDERZOEK IN SITU - RESULTATEN

2.1 GELIJKVLOERSE VERDIEPING

K.0.01

K.0.01 was rijkelijk vormgegeven met imitatie natuursteenschilderingen, die thans onder een witte afwerking verborgen zijn. De aftekening van de imitatie natuursteenschildering is nog zichtbaar doorheen de witte afwerking. De afwerking met imitatie natuursteen dateert wellicht uit de 19de-eeuwse bouwphase.

TECHNISCHE FICHE ONDERZOEK AFWERKINGSLAGEN		
1. Algemene situering onderzoek		
Plaats	Hof van Lyere Hofeinde 3 2240 Zandhoven	
Algemene situering onderzoek	INTERIEUR – K.0.01	
2. Precieze situering onderzoek		
Precieze situering onderzoek	Wand (zie plan)	
Type onderzoek	Punctie P.0.1.	
3. Punctie		
	nr.	kleurstelling/afwerkingslaag
drager		
afwerklagen	6	imitatienatuursteenschildering
	7	wit
	</	

Aftekening imitatie natuursteenschildering

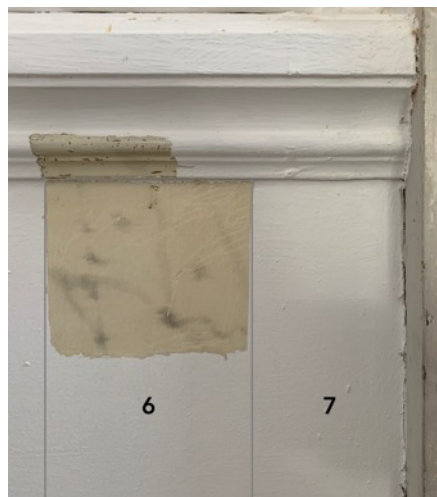
K.0.03

K.0.03, de huidige traphal, werd volledig verbouwd in de 20ste eeuw. Ook de huidige trap is waarschijnlijk begin 20ste eeuw te dateren. Het verkennend kleurhistorisch onderzoek heeft aangetoond dat onder de huidige witte afwerking een imitatie natuursteenschildering (beige/geel met rood/roze belijning) aanwezig was op een plint van marmerimitatie (olieverf), zoals ook aanwezig op de naastgelegen deuroplijsting. Dergelijke afwerkingen kaderen eveneens binnen de 20ste-eeuwse bouwfase.

TECHNISCHE FICHE ONDERZOEK AFWERKINGSLAGEN		
1. Algemene situering onderzoek		
Plaats		Hof van Lyere Hofeinde 3 2240 Zandhoven
Algemene situering onderzoek		INTERIEUR – K.0.03
2. Precieze situering onderzoek		
Precieze situering onderzoek		Wand (zie plan)
Type onderzoek		Punctie P.0.2.
3. Punctie		
	nr.	kleurstelling/afwerkingslaag
drager		
afwerklagen	6	imitatienatuursteenschildering
	7	wit

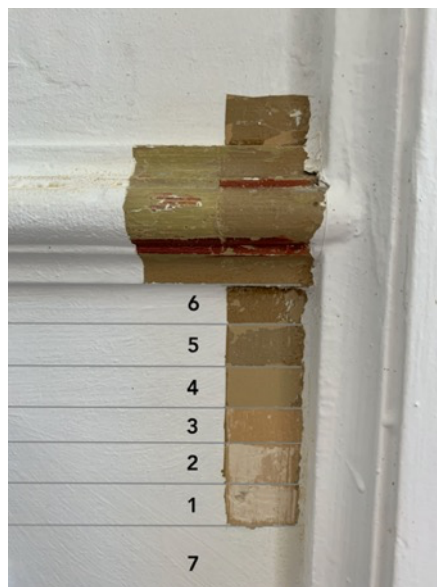
TECHNISCHE FICHE ONDERZOEK AFWERKINGSLAGEN		
1. Algemene situering onderzoek		
Plaats	Hof van Lyere Hofeinde 3 2240 Zandhoven	
Algemene situering onderzoek	INTERIEUR – K.0.03	
2. Precieze situering onderzoek		
Precieze situering onderzoek	Wand – plint (zie plan)	
Type onderzoek	Punctie P.0.3.	
3. Punctie		
	nr.	kleurstelling/afwerkingslaag
drager		
afwerklagen	6	marmerimitatieschildering
	7	wit

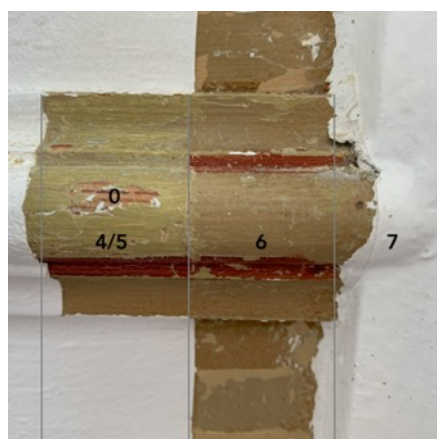
K.0.06

De inrichting van salon K.0.06 is vandaag de dag moeilijk afleesbaar, maar kreeg waarschijnlijk haar huidige uitzicht in de 19de eeuw. Het verkennend kleurhistorisch onderzoek heeft aangetoond dat op de tussenvlakken van de lambriseringen twee afwerkingslagen (uitgezonderd de preparatielagen) aanwezig waren. De eerste afwerkingslaag (3) bestond uit een licht beige afwerking, de tweede afwerkingslaag uit een donkerdere bruin/groene kleur (6), in combinatie met een rode bies op de lijsten. Op de lijsten van de lambrisering zijn minder afwerkingslagen teruggevonden dan op de tussenvlakken. Dit wijst er mogelijk op dat de lijsten pas later werden toegevoegd/opgekleefd.

TECHNISCHE FICHE ONDERZOEK AFWERKINGSLAGEN		
1. Algemene situering onderzoek		
Plaats	Hof van Lyere Hofeinde 3 2240 Zandhoven	
Algemene situering onderzoek	INTERIEUR – K.0.06	
2. Precieze situering onderzoek		
Precieze situering onderzoek	Lambrisering (zie plan)	
Type onderzoek	Stratigrafie S.0.1.	
3. Stratigrafie		
	nr.	kleurstelling/afwerkingslaag
drager		
afwerklagen	1	wit
	2	wit/beige
	3	licht beige
	4	beige
	5	beige/bruin
	6	donkerder bruin/groen
	7	wit

TECHNISCHE FICHE ONDERZOEK AFWERKINGSLAGEN		
1. Algemene situering onderzoek		
Plaats		Hof van Lyere Hofeinde 3 2240 Zandhoven
Algemene situering onderzoek		INTERIEUR – K.0.06
2. Precieze situering onderzoek		
Precieze situering onderzoek		Lambrisering – lijst (zie plan)
Type onderzoek		Stratigrafie S.0.2.
3. Stratigrafie		
	nr.	kleurstelling/afwerkingslaag
drager	0	hout
afwerklagen	4/5	beige/bruin
	6	donkerder bruin/groen
		rode bies
	7	wit

TECHNISCHE FICHE ONDERZOEK AFWERKINGSLAGEN		
1. Algemene situering onderzoek		
Plaats	Hof van Lyere Hofeinde 3 2240 Zandhoven	
Algemene situering onderzoek	INTERIEUR – K.0.06	
2. Precieze situering onderzoek		
Precieze situering onderzoek	Lambrisering – lijst (zie plan)	
Type onderzoek	Punctie P.0.4.	
3. Punctie		
	nr.	kleurstelling/afwerkingslaag
drager		
afwerklagen	6	donkerder bruin/groen
		rode bies
	7	wit

Op de deurposten van de deuropening tussen K.0.06 en K.0.07 werd een lichte houtimitatieschildering teruggevonden zoals deze ook aanwezig is bij andere deuren op de gelijkvloerse verdieping.

TECHNISCHE FICHE ONDERZOEK AFWERKINGSLAGEN		
1. Algemene situering onderzoek		
Plaats	Hof van Lyere Hofeinde 3 2240 Zandhoven	
Algemene situering onderzoek	INTERIEUR – K.0.06 en K.0.07	
2. Precieze situering onderzoek		
Precieze situering onderzoek	Deurpost (zie plan)	
Type onderzoek	Stratigrafie S.0.3.	
3. Stratigrafie		
	nr.	kleurstelling/afwerkingslaag
drager	0	hout
afwerklagen	5	beige/bruin
	6	lichte houtimitatieschildering
	7	wit

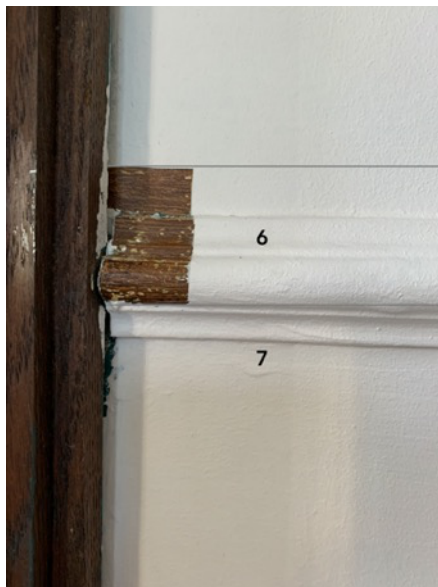

Houtimitatieschildering op andere deuren

K.0.07

De inrichting van salon K.0.07 kreeg haar huidige uitzicht in de 19de eeuw. In de ruimte werd een totaalconcept van neo-Vlaamse renaissance nagestreefd, waarbij ook de deuromlijstingen met houtsnijwerk vormgegeven werden. Het verkennend kleurhistorisch onderzoek op de lambriseringen heeft aangetoond dat onder de huidige witte afwerking één afwerkingslaag (uitgezonderd de preparatielagen) aanwezig was. Het betreft een donkerbruine houtimitatieschildering, die aansloot bij de deuromlijstingen.

TECHNISCHE FICHE ONDERZOEK AFWERKINGSLAGEN		
1. Algemene situering onderzoek		
Plaats	Hof van Lyere Hofeinde 3 2240 Zandhoven	
Algemene situering onderzoek	INTERIEUR – K.0.07	
2. Precieze situering onderzoek		
Precieze situering onderzoek	Lambrisering (zie plan)	
Type onderzoek	Punctie P.0.5.	
3. Punctie		
	nr.	kleurstelling/afwerkingslaag
drager		
afwerklagen	6	donkerbruine houtimitatieschildering
	7	wit

TECHNISCHE FICHE ONDERZOEK AFWERKINGSLAGEN		
1. Algemene situering onderzoek		
Plaats	Hof van Lyere Hofeinde 3 2240 Zandhoven	
Algemene situering onderzoek	INTERIEUR – K.0.07	
2. Precieze situering onderzoek		
Precieze situering onderzoek	Lambrisering (zie plan)	
Type onderzoek	Stratigrafie S.0.4.	
3. Stratigrafie		
	nr.	kleurstelling/afwerkingslaag
drager		
afwerklagen	5	beige/bruin
	6	donkerbruine houtimitatieschildering
	7	wit

3 AANDUIDING ONDERZOEKEN OP PLAN

3.1 GRONDPLAN GELIJKVLOERSE VERDIEPING

